

GML – WARSZTATY PRAKTYCZNE W ZAKRESIE NIEZBĘDNYM DO REALIZACJI ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z INSPIRE

Przemysław Biegański, Michał Kubicki
Wrocławski Instytut Zastosowań Informatyki
Przestrzennej i Sztucznej inteligencji

Warszawa, październik 2016 r

CEL I ZAKRES SZKOLENIA

- Wprowadzenie do GML
- Podstawy języka GML
- Rola GML w INSPIRE
- Słowniki i listy kodowe GML
- Mapowanie schematu aplikacyjnego UML do schematu GML, zgodnie z zasadami zdefiniowanymi w aneksie E ISO19136
- Konwersja danych przestrzennych z powszechnych formatów do struktur GML
- Walidacja GML względem schematu aplikacyjnego GML

WROCLAW GLOWNY

budimex
5

WPROWADZENIE DO GML

STANDARYZACJA

- Standaryzacja umożliwia porozumiewanie się w warunkach różnorodności.
- Celem standaryzacji danych przestrzennych jest zapewnienie ich odpowiedniej jakości przy uwzględnieniu postępu technologicznego oraz rosnących wymagań ze strony użytkowników.
- Standaryzacja w GISie – zapewnienie interoperacyjności systemów.

INTEROPERACYJNOŚĆ

- Standaryzacja umożliwia porozumiewanie się w warunkach różnorodności.
- Celem standaryzacji danych przestrzennych jest zapewnienie ich odpowiedniej jakości przy uwzględnieniu postępu technologicznego oraz rosnących wymagań ze strony użytkowników.
- Standaryzacja w GISie – zapewnienie interoperacyjności systemów.

INTEROPERACYJNOŚĆ

- Wspólny protokół komunikacji (np. HTTP jako protokół transportowy, standardy OGC).
- Wspólny format przesyłanych danych (dane binarne, **format XML** dla wymiany danych w sieci WWW).
- Wspólny schemat aplikacyjny.

GML, A XML

- Wspólny protokół komunikacji (np. HTTP jako protokół transportowy, **standardy OGC**).
- Wspólny format przesyłanych danych (dane binarne, **format XML** dla wymiany danych w sieci WWW).
- Wspólny **schemat aplikacyjny**.

<http://0.tqn.com/d/pcsupport/1/S/h/Y/-/-/xml-file.png>

GML, A XML

- XML jest naturalnym formatem wymiany danych w sieci WWW.
- Konieczna stała się standaryzacja sposobu kodowania danych przestrzennych w formacie XML.
- Takim standardem stał się GML.

<https://cdn1.iconfinder.com/data/icons/file-format-set/64/2547-256.png>

CZYM JEST GML

- Geography Markup Language.
- Opracowany przez OGC, oparty na XML język dziedziny służący do opisu danych przestrzennych.
- Format wymiany danych przestrzennych pomiędzy różnymi systemami GIS w tym również za pośrednictwem sieci WWW.

CZYM JEST GML

"reprezentacja XML służąca do transportu i przechowywania informacji geograficznej łączącej zarówno właściwości przestrzenne jak i nieprzestrzenne obiektów geograficznych"

CZYM JEST GML

Definicje:

- obiektów przestrzennych,
- typów geometrycznych.

Definicje obiektów przestrzennych wykorzystywanych w aplikacji.

Instancje obiektów przestrzennych

gml.xsd

schemat aplikacyjny
GML Schema

plik GML

CZYM JEST GML

- Transport danych w sieci WWW – problem objętości plików.
- Możliwość wymiany danych pomiędzy dwoma stronami znajdującymi schemat aplikacyjny.
- Schematy XSD zapewniają walidację wymienianych danych.
- Możliwość łatwej transformacji w inny schemat aplikacyjny (harmonizacja danych).

CZYM NIE JEST GML

*GML **nie** jest językiem prezentacji danych przestrzennych.*

- GML nie definiuje sposobu wyświetlania danych przestrzennych.
- Aplikacje mogą dowolnie interpretować i wyświetlać zawartość plików GML.
- Możliwa jest transformacja do innych formatów gotowych do wyświetlenia:
 - HTML (atrybuty pozageometryczne),
 - SVG (grafika wektorowa).

CZYM NIE JEST GML

*GML **nie** jest językiem przetwarzania danych przestrzennych.*

- GML jest oparty na XML, który jest tylko językiem opisu.
- Nie można za jego pomocą przeprowadzać analiz przestrzennych.
- Konieczne jest wykorzystanie wyspecjalizowanych aplikacji GIS.

PODSTAWY JĘZYKA GML

DLACZEGO GML?

PLUSY:

- Otwarty format oparty na XML.
- Silnie wspierany przez konsorcjum OGC.
- W znacznym stopniu wspiera interoperacyjność systemów.
- Szeroki zakres modelowanych aspektów.
- Podejście obiektowe.

MINUSY:

- Wysoka złożoność
- Skomplikowane przejście z modelu relacyjnego
- Złożone schematy aplikacyjne

OBIEKT PRZESTRZENNY

Obiekt przestrzenny (GML Feature) może zawierać:

- atrybuty przestrzenne (geometria itp.),
- atrybuty nieprzestrzenne (identyfikatory, nazwy, liczby itp.).

W relacyjnym GISie reprezentowany jako wiersz w odpowiednio zdefiniowanej tabeli z kolumną geometryczną.

OBIEKT PRZESTRZENNY

```
<complexType name="ObiektPrzestrzennyType">  
  <complexContent>  
    <extension base="gml:AbstractFeatureType">  
      <!-- atrybuty obiektu przestrzennego -->  
    </extension>  
  </complexContent>  
</complexType>
```

Każdy obiekt przestrzenny zawarty w schemacie aplikacyjnym bazuje oraz rozszerza **gml:AbstractFeature**.

OBIĘKT PRZESTRZENNY – PRZYKŁAD XSD

```
<element name="Budynek" substitutionGroup="gml:AbstractFeature" ← Wymienialność
type="test:BudynekType"/>
  <complexType name="BudynekType">
    <complexContent>
      <extension base="gml:AbstractFeatureType" ← Rozszerzenie
        <sequence>
          <element maxOccurs="8" minOccurs="8" name="identyfikator" type="string"/>
          <element name="liczba_kondygnacji" type="integer"/>
          <element name="nazwa" type="string"/>
          <element name="obszar" type="gml:SurfacePropertyType"/>
        </sequence>
      </extension>
    </complexContent>
  </complexType>
  <complexType name="BudynekPropertyType">
    <sequence minOccurs="0">
      <element ref="test:Budynek"/>
    </sequence>
    <attributeGroup ref="gml:AssociationAttributeGroup"/>
    <attributeGroup ref="gml:OwnershipAttributeGroup"/>
  </complexType>
```


OBIEKT PRZESTRZENNY – PRZYKŁAD GML

```
<Budynek>  
  <identyfikator>00000001</identyfikator>  
  <liczba_kondygnacji>2</liczba_kondygnacji>  
  <nazwa>Przykładowy budynek</nazwa>  
  <obszar>
```

Pełen zapis geometrii

```
    <gml:Polygon srsName="urn:ogc:def:crs:EPSG::2177">  
      <gml:outerBoundaryIs>  
        <gml:LinearRing>  
          <gml:coordinates>5466762.7163669551,5906412.1436833404  
5466763.6555850096,5906414.9627388529 5466767.3497115085,5906413.7506035957  
5466766.4119072855,5906410.8822248299  
5466762.7163669551,5906412.1436833404</gml:coordinates>
```

```
        </gml:LinearRing>  
      </gml:outerBoundaryIs>  
    </gml:Polygon>  
  </obszar>  
</Budynek>
```

Współrzędne obiektu

KOLEKCJA OBIEKTÓW PRZESTRZENNYCH

W celu utworzenia hierarchii (zawierania) obiektów przestrzennych należy wykorzystać element potomny rozszerzający element GML **gml:AbstractMemberType**.

```
<complexType name="KolekcjaObiektowPrzestrzennychType">
  <complexContent>
    <extension base="gml:AbstractFeatureType">
      <element maxOccurs="unbounded" minOccurs="0" name="obiekt-przestrzenny">
        <extension base="gml:AbstractMemberType">
          <sequence>
            <element ref="ObiektPrzestrzenny"/>
          </sequence>
        </extension>
      </element>
    </extension>
  </complexContent>
</complexType>
```


KOLEKCJA OBIEKTÓW PRZESTRZENNYCH

```
<KolekcjaObiektowPrzestrzennych>  
  <obiekt-przestrzenny>  
    <Tresc>  
    </Tresc>  
  </obiekt-przestrzenny>  
  <obiekt-przestrzenny>  
    <Tresc>  
    </Tresc>  
  </obiekt-przestrzenny>  
  <obiekt-przestrzenny>  
    <Tresc>  
    </Tresc>  
  </obiekt-przestrzenny>  
</KolekcjaObiektowPrzestrzennych>
```

member

collection

GML - ATRYBUTY

Atrybuty w plikach GML możemy podzielić na:

- nieprzestrzenne – typy proste, złożone, enumeracje. Definiowane w sposób standardowy w XML Schema.
- Przestrzenne – elementy reprezentujące geometrię są typu `gml:AbstractGeoemtryType`.

GML - GEOMETRIA

```
<complexType name="prostokat">  
  <complexContent>  
    <extension base="gml:AbstractGeometryType">  
      <sequence>  
        <element name="x1" type="double"/>  
        <element name="y1" type="double"/>  
        <element name="x2" type="double"/>  
        <element name="y2" type="double"/>  
      </sequence>  
    </extension>  
  </complexContent>  
</complexType>
```

Definicja w XML Schema

Faktyczny
obiekt w GML

```
<prostokat srsName="urn:ogc:def:crs:EPSG::4326"  
  srsDimension="2">  
  <x1>14.07</x1>  
  <y1>54.50</y1>  
  <x2>24.09</x2>  
  <y2>49.00</y2>  
</prostokat>
```


TYPY GEOMETRYCZNE

Podstawowe figury geometryczne (GML Primitives) to m.in.:

- Punkt (gml:Point)
- Łamana (gml:LineString)
- Pierścień (gml:LinearRing)
- Wielokąt (gml:Polygon)

Ale GML pozwala na więcej...

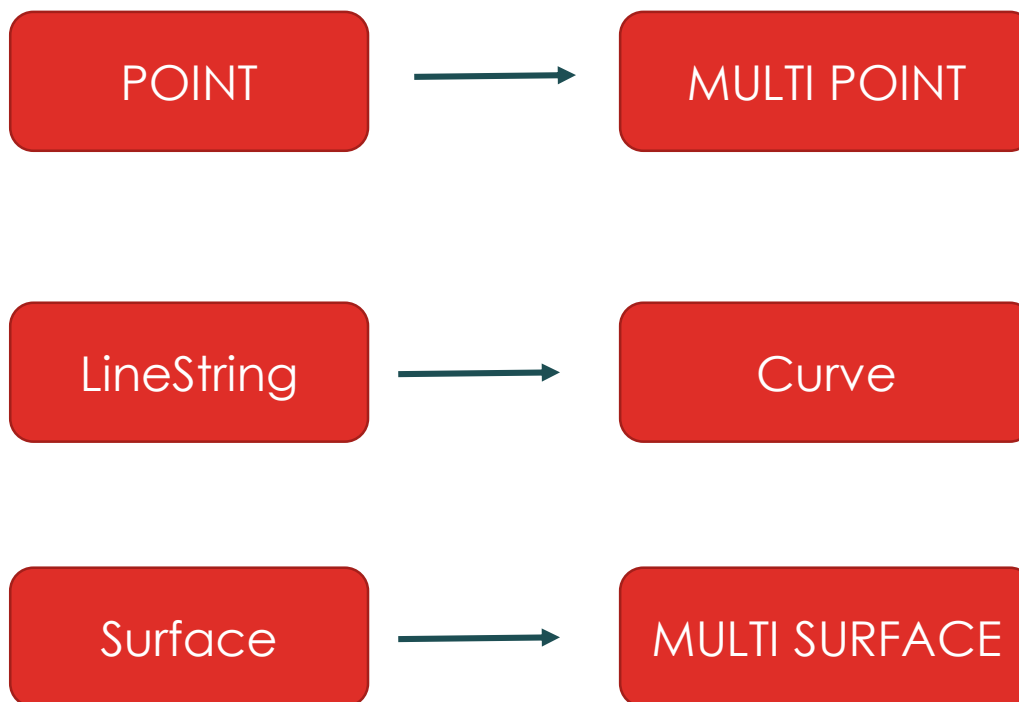

TYPY GEOMETRYCZNE

<hr/> gml:Curve	<hr/> gml:CompositeSurface	<hr/> gml:Clothoid	
<hr/> gml:Surface	<hr/> gml:CompositeSolid	<hr/> gml:CubicSpline	
<hr/> gml:PolyhedralSurface	<hr/> gml:GeometricComplex	<hr/> gml:GeodesicString	
<hr/> gml:TriangulatedSurface	<hr/> gml:MultiGeometry	<hr/> gml:LineStringSegment	
<hr/> gml:Tin	<hr/> gml:MultiPoint	<hr/> gml:OffsetCurve	
<hr/> gml:Solid	<hr/> gml:MultiCurve	<hr/> gml:AbstractSurfacePatch	
<hr/> gml:OrientableCurve	<hr/> gml:MultiSurface	<hr/> gml:AbstractGriddedSurface	
<hr/> gml:OrientableSurface	<hr/> gml:MultiSolid	<hr/> gml:AbstractParametricCurveSurface	
<hr/> gml:Ring	<hr/> gml:MultiGeometry	<hr/> gml:Cone	
<hr/> gml:Shell	<hr/> gml:AbstractCurveSegment	<hr/> gml:Cylinder	<hr/> gml:Bezier
<hr/> gml:LineString	<hr/> gml:Arc	<hr/> gml:Geodesic	<hr/> gml:BSpline
<hr/> gml:Polygon	<hr/> gml:ArcByBulge	<hr/> gml:PolygonPatch	<hr/> gml:Circle
<hr/> gml:LinearRing	<hr/> gml:ArcByCenterPoint	<hr/> gml:Rectangle	<hr/> gml:CircleByCenterPoint
<hr/> gml:Point	<hr/> gml:ArcString	<hr/> gml:Sphere	
<hr/> gml:CompositeCurve	<hr/> gml:ArcStringByBulge	<hr/> gml:Triangle	

GEOMETRIA - AGREGACJE

GEOMETRIA GML:MULTIPOINT

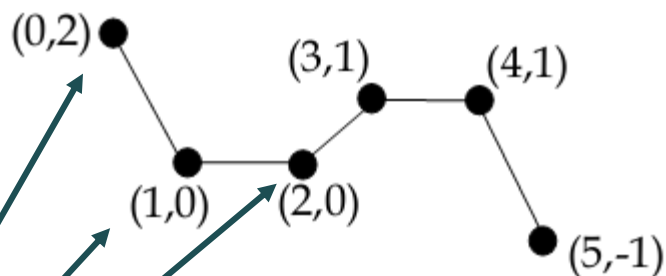
```
<gml:MultiPoint>
  <gml:pointMember>
    <gml:Point>
      <gml:pos>0.0 0.0</gml:pos>
    </gml:Point>
  </gml:pointMember>
  <gml:pointMember>
    <gml:Point>
      <gml:pos>1.0 1.0</gml:pos>
    </gml:Point>
  </gml:pointMember>
</gml:MultiPoint>
```

← Agregat typu punktowego.

← segment

GEOMETRIA GML:LINESTRING


```
<gml:LineString>  
  <gml:pos>0 2</gml:pos>  
  <gml:pos>1 0</gml:pos>  
  <gml:pos>2 0</gml:pos>  
  <gml:pos>3 1</gml:pos>  
  <gml:pos>4 1</gml:pos>  
  <gml:pos>5 -1</gml:pos>  
</gml:LineString>
```


GEOMETRIA GML:CURVE

```
gml:Curve>
  <gml:segments>

    <gml:LineStringSegment>
      <gml:pos>0 2</gml:pos>
      <gml:pos>1 0</gml:pos>
      <gml:pos>2 0</gml:pos>
    </gml:LineStringSegment>

    <gml:LineStringSegment>
      <gml:pos>3 1</gml:pos>
      <gml:pos>4 1</gml:pos>
      <gml:pos>5 -1</gml:pos>
    </gml:LineStringSegment>

  </gml:segments>
</gml:Curve>
```

← Agregat typu liniowego.

← segment

Segmentami mogą być m.in:

- gml:LineStringSegment
- gml:Arc
- gml:Circle

GEOMETRIA GML:POLYGON

```
<gml:Polygon>
```

```
<gml:exterior>
```

```
<gml:LinearRing>
```

```
<!-- 5 punktów -->
```

```
</gml:LinearRing>
```

```
</gml:exterior>
```

```
<gml:interior>
```

```
<gml:LinearRing>
```

```
<!-- 4 punkty -->
```

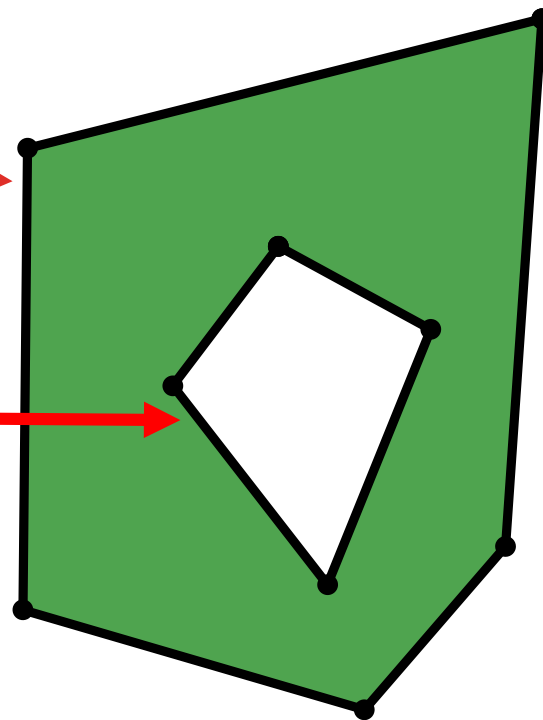
```
</gml:LinearRing>
```

```
</gml:interior>
```

```
</gml:Polygon>
```

zewnątrzny

wewnętrzny

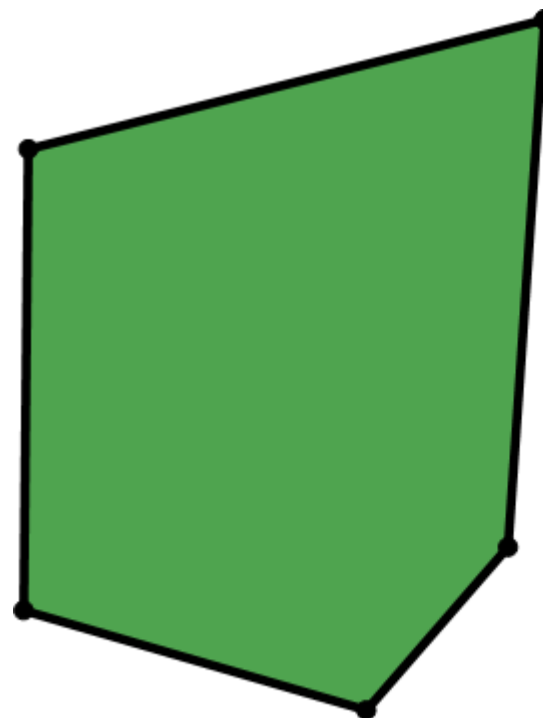

GEOMETRIA GML:POLYGON

W przypadku gdy w wielokącie nie ma „dziur”, składnia może zostać uproszczona.

```
<gml:Polygon>  
  <gml:LinearRing>  
    <!-- 5 punktów -->  
  </gml:LinearRing>  
</gml:Polygon>
```

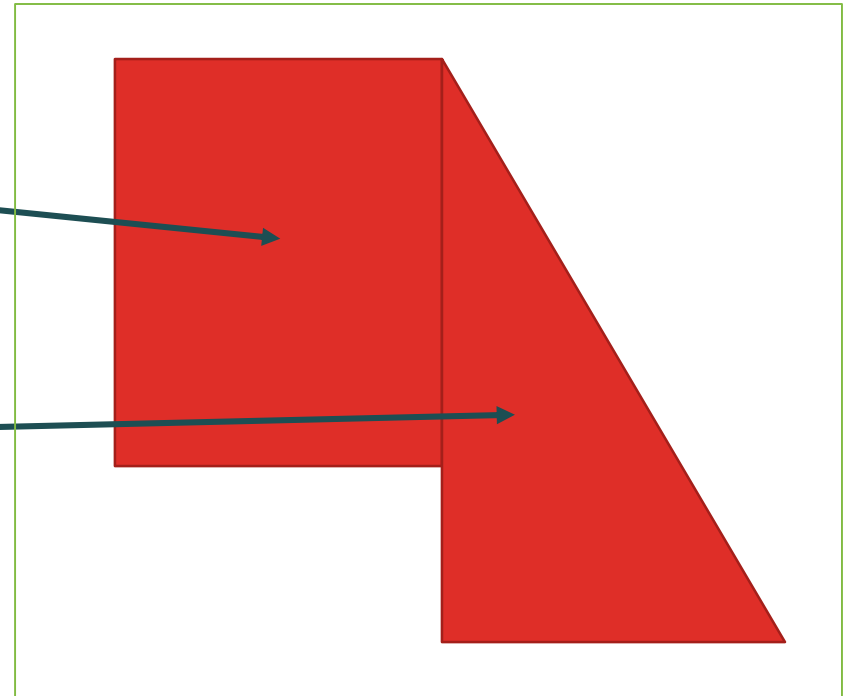

GEOMETRIA GML: SURFACE

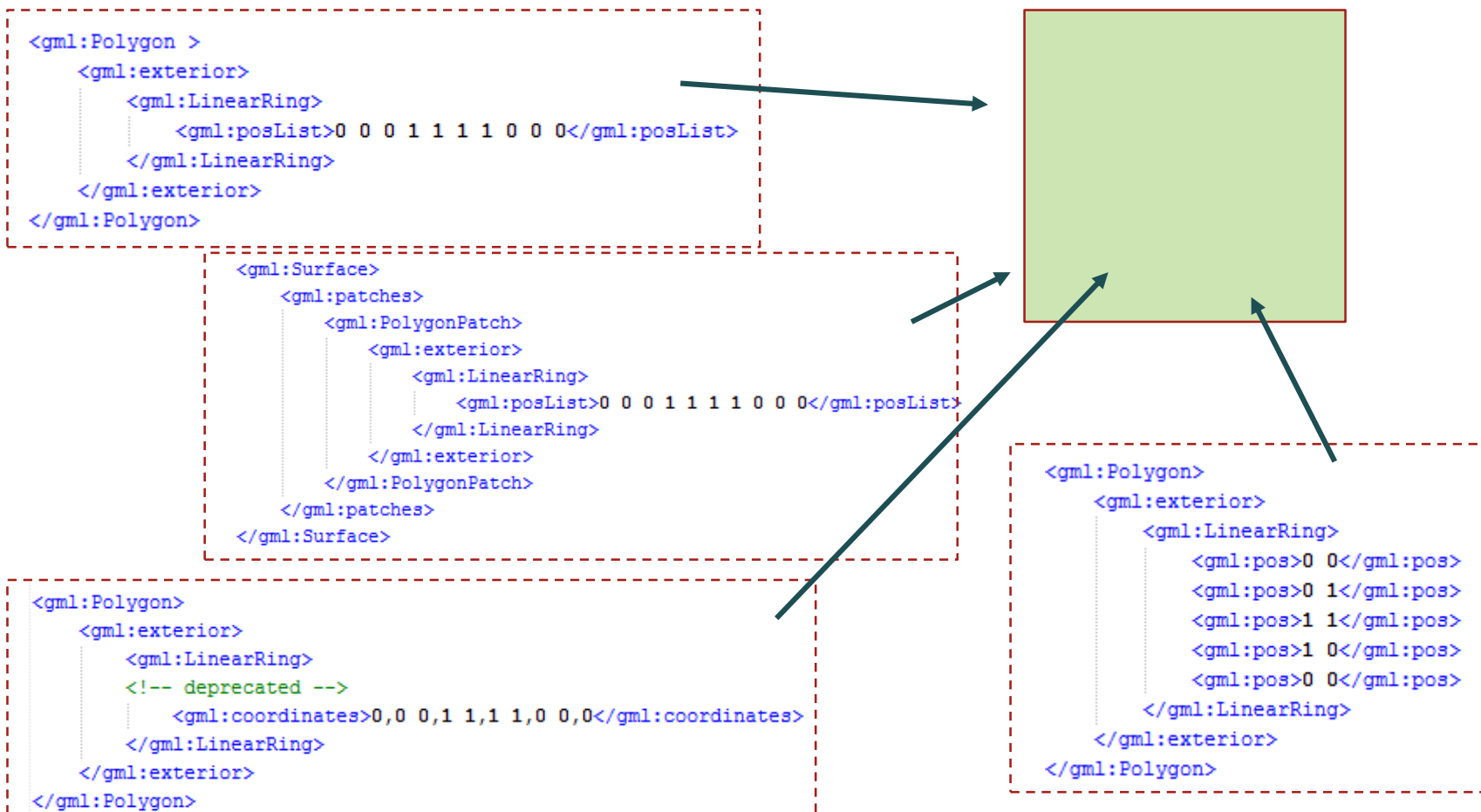
Surface

```
<gml:Surface>  
  <gml:patches>  
    <gml:PolygonPatch>  
      <!-- wielokąt -->  
    </gml:PolygonPatch>  
    <gml:PolygonPatch>  
      <!-- wielokąt -->  
    </gml:PolygonPatch>  
  </gml:patches>  
</gml:Surface>
```


GEOMETRIA – ZAPIS WSPÓŁRZĘDNYCH

UKŁADY WSPÓŁRZĘDNYCH

GML umożliwia również definiowanie i opisywanie układów współrzędnych (CRS – Coordinate Reference System):

- geodezyjne, kartezjańskie, sferyczne, elipsoidalne, cylindryczne, użytkownika ...
- opisywanie osi układu,
- opisywanie operacji na układach.

UKŁADY WSPÓŁRZĘDNYCH

Atrybutami służącymi do opisu układu odniesienia w pliku GML są:

- **srsName** – zapis kodowanie układu współrzędnych pliku GML(`type="anyURI"`)
- **srsDimension** – zawierający informację o wielowymiarowości współrzędnych (`type="positiveInteger"`)

Przykład:

```
<prostokat srsName="urn:ogc:def:crs:EPSG::4326"  
srsDimension="2">
```


UKŁADY WSPÓŁRZĘDNYCH

Podczas pracy z plikami GML można spotkać się z następującymi sposobami kodowania EPSG w atrybucie srsName (gdzie "xxxx" to kod układu):

- „urn:x-ogc:def:crs:EPSG:xxxx” (URN)
- „urn:ogc:def:crs:EPSG::xxxx” (URN)
- „http://www.opengis.net/def/crs/EPSG/0/xxxx” – URI rekomendowane dla Web Feature Service 2.0 *
- „EPSG:xxxx” – nie zalecane dla GML (nie jest to prawidłowy URI), jednak używane przez liczne oprogramowanie GIS

* - http://docs.opengeospatial.org/is/09-025r2/09-025r2.html#_ftn40

UKŁADY WSPÓŁRZĘDNYCH

Kodowanie układu EPSG

```
<gml:Polygon srsName="urn:ogc:def:crs:EPSG::4326">
  <gml:outerBoundaryIs>
    <gml:LinearRing srsName="urn:ogc:def:crs:EPSG::4326">
      <gml:coordinates>
        15.796944804216867,51.341473945783129
        15.780519578313251,51.19870082831325
        15.659225602409638,51.249239984939756
        15.700288667168675,51.331997853915659
        15.796944804216867,51.341473945783129
      </gml:coordinates>
    </gml:LinearRing>
  </gml:outerBoundaryIs>
</gml:Polygon>
```


CZAS W GML

Oprócz geometrii GML pozwala na wyrażanie obiektów czasoprzestrzennych (spatiotemporal features), czyli dołączanie do istniejącej geometrii czy topo-geometrii znaczników czasu:

- gml:RelatedTimeType,
- gml:TimePosition,
- gml:TimeInstant, gml:TimePeriod,
- gml:timeLength, gml:duration, gml:timeInterval.

CZAS W GML

Jednak w większości przypadków wystarczy wykorzystanie podstawowych typów XML Schema:

- xsd:Date
- xsd:DateTime,
- xsd:timeStamp.

JEDNOSTKI MIARY

GML pozwala zdefiniować jednostki miary (units of measurement), w których wyrażone są parametry:

- systemy miar - `gml:BaseUnit`,
- skalary: `gml:AreaType`, `gml:VolumeType`,
`gml:SpeedType`, `gml:TimeType`, `gml:AngleType`,
- liczność elementów.

TECHNOLOGIE XML: XLINK

XLink – specyfikacja W3C służąca do tworzenia łączy w dokumentach XML. **Xlink** można używać zarówno do tworzenia odnośników, jak również łączenia dokumentów z innymi.

Standard ten jest elastyczniejszy niż dobrze znane linkowanie HTML, ponieważ wskazywać można na praktycznie dowolny zasób.

TECHNOLOGIE XML: XLINK

```
<Road fid = "georgia">    
  <gml:centerLineOf> ... </gml:centerLineOf>  
  <numLanes>4</numLanes>  
  <class>street</class>  
  <intersects xlink:type = "simple" xlink:href = "#granville" />   
</Road>  
  
<Road fid = "granville">    
  <gml:centerLineOf> ... </gml:centerLineOf>  
  <numLanes>4</numLanes>  
  <class>street</class>  
  <intersects xlink:type = "simple" xlink:href = "#georgia" />   
</Road>
```


TECHNOLOGIE XML: XLINK

Obecność atrybutu "xlink:href" we właściwości GML oznacza, że wartość w tym miejscu należy utożsamiać z zasobem znajdującym się w referencji.

Xlink:href – zasobem dla referencji może być inny element w tym samym pliku GML, jak również dowolny zasób znajdujący się w internecie.

Za pomocą xlink:href wewnątrz pliku GML wskazuje się również obiekty powiązane rolą asocjacji.

XLINK nie jest standardem wspieranym przez przeglądarki w związku z czym niemożliwa jest podróż od zasobu do zasobu, analogicznie jak to ma miejsce w przypadku hiperłączy HTML.

CZEŚĆ PRAKTYCZNA (INSTRUKTAŻ ORAZ ĆWICZENIA)

Materiały szkoleniowe – Zeszyt ćwiczeń: Rozdział – Podstawy GML.

Ćwiczenia:

- Ćwiczenie – Tworzenie prostego pliku GML
- Ćwiczenie – Kontrola wczytywania plików GML do QGIS
- Ćwiczenie – Zapis geometrii w GML

ROLA GML W INSPIRE

ZASTOSOWANIE

GML w INSPIRE jest używany do prezentacji wszystkich danych zbiorów zharmonizowanych, które zazwyczaj mają odniesienie przestrzenne:

- korzystają z przestrzeni nazw charakterystycznych dla GML
- przechowują informacje o współrzędnych obiektów.

IDENTYFIKATORY OBIEKTÓW I ICH UŻYCIĘ W GML

Idea użycia GML jako formatu przechowywania zharmonizowanych danych INSPIRE implikuje tworzenie dwóch rodzajów identyfikatorów:

- wynikających ze specyfiki formatu danych: gml:id, gml:identifier,
- wynikających ze struktury danych zharmonizowanych: inspireId, thematicId.

IDENTYFIKATORY OBIEKTÓW I ICH UŻYCIĘ W GML – GML:IDENTIFIER

gml:identifier został wprowadzony od standardu GML w wersji 3.2. Jest jednym ze standardowych elementów, które tworzy się dla każdego obiektu GML:

```
<gml:identifier  
codeSpace="http://inspire.ec.europa.eu/ids">https://msdi.data.gov.  
mt/so/sd/SpeciesDistributionUnit/Article17SpeciesDistribution/1391  
</gml:identifier>
```

- podawany razem odniesieniem do listy możliwych wartości (codeSpace)
- nie jest elementem obligatoryjnym – licznosc [0..1]

IDENTYFIKATORY OBIEKTÓW I ICH UŻYCIE W GML: INSPIREID

Atrybut inspireId, będący identyfikatorem obiektu wynikającym ze struktury zharmonizowanego zbioru danych składa się z 3 podatrybutów:

- localId – unikalny identyfikator obiektu w obrębie zbioru,
- namespace – unikalny identyfikator zbioru,
- versionId – wersja identyfikatora.

```
<sd:inspireId>
  <base:Identifier>
    <base:localId>1391</base:localId>
    <base:namespace>Article17SpeciesDistribution</base:namespace>
  </base:Identifier>
</sd:inspireId>
```

Jego zastosowanie nie zawsze jest wymagane, niemniej jednak uważa się za wysoce zalecane jego utworzenie zawsze wtedy, gdy jest to możliwe.

IDENTYFIKATORY OBIEKTÓW I ICH UŻYCIE W GML: THEMATICID

Thematicid jest dodatkowym, alternatywnym identyfikatorem obiektu. Może wystąpić wtedy, gdy zasadne jest opisanie elementów zbioru dodatkowym identyfikatorem, przepisany wprost ze zbioru źródłowego. Jego atrybuty składowe to:

- `identifier` – unikalny identyfikator obiektu w obrębie założonego schematu,
- `identifierScheme` – identyfikator schematu użytego do przedzielenia wartości *identifier*.

```
<base2:ThematicIdentifier>
```

```
  <base2:identifier>PL51</base2:identifier>
```

```
  <base2:identifierScheme>NUTS</base2:identifierScheme>
```

```
</base2:ThematicIdentifier>
```

Informacje przechowywane przez `thematicid` są analogiczne do tych, które przechowuje `gml:identifier`, stąd można uznać za zasadne pozyskiwanie tylko jednego z tych elementów w zbiorze zharmonizowanym.

ENUMERACJE I LISTY KODOWE

Enumeracje i listy kodowe określają zakres dziedzinowy danego atrybutu poprzez podanie jego dopuszczalnych wartości.

- **Enumeracja** to zamknięta lista dopuszczalnych wartości, których definicje są aksjomatyczne. Ma zastosowanie wtedy, gdy zjawisko opisywane przez atrybut ma ściśle określone stany, np. typ zadrzewienia iglasty, liściasty, mieszany.
- **Lista kodowa** to otwarta bądź zamknięta lista dopuszczalnych wartości, która jest wzbogacona o definicje pojęć. Ma zastosowanie wtedy, gdy zjawisko opisywane przez atrybut może przyjąć wartości dotychczas nigdy nie występujące w zbiorze, np. lista występujących w kraju gatunków zwierząt.

ENUMERACJE I LISTY KODOWE W INSPIRE GML

Zastosowanie formatu GML jako właściwego dla danych INSPIRE pozwala na kontrolę poprawności wartości atrybutów, które są zebrane w postaci list kodowych bądź enumeracji. Kontrola jest możliwa poprzez walidację danych zharmonizowanych względem schematu XSD, pod warunkiem poprawnego zdefiniowania restrykcji w temacie.

ENUMERACJE I LISTY KODOWE W INSPIRE GML – SPOSÓB KODOWANIA W SCHEMACIE XSD

Ponieważ wartości z list kodowych są przechowywane w repozytorium poza schematem XSD, podanie ich wartości następuje poprzez typ danych gml:ReferenceType

```
<element name="countingMethod" type="gml:ReferenceType">
  <annotation>
    <documentation>-- Name --
counting method

-- Definition --
Method of providing a number for the indication of the abundance of a species within a specific species distribution unit.

-- Description --
To obtain a density or abundance estimate the data set provider can either count, estimate or calculate the population abundance.</documentation>
  <appinfo>
    <taggedValue xmlns="http://www.interactive-instruments.de/ShapeChange/AppInfo" tag="obligation">implementingRule</taggedValue>
  </appinfo>
</annotation>
</element>
```

▶▶ ENUMERACJE I LISTY KODOWE W INSPIRE GML – SPOSÓB KODOWANIA W PLIKU INSPIRE GML

Typ danych `gml:ReferenceType` określa podanie wartości elementu za pomocą atrybutu `xlink:href`.

```
<sd:countingMethod xlink:href="http://inspire.ec.europa.eu/codelist/CountingMethodValue/calculated/"/>
```


REJESTR INSPIRE

Rejestr INSPIRE stanowi centralny punkt dostępu do wielu zarządzanych centralnie rejestrów INSPIRE. Zawartość tych rejestrów bazuje na dyrektywie INSPIRE, Zasadach Implementacji i Wytycznych Technicznych. Znajduje się na stronie [www:](http://inspire.ec.europa.eu/registry/)

<http://inspire.ec.europa.eu/registry/>

REJESTR INSPIRE - ZAWARTOŚĆ

Zawartość rejestru INSPIRE obejmuje:

- wykaz tematów
- schematy aplikacyjne
- listy kodowe
- enumeracje wartości danych
- referencje do dokumentów
- listy kodowe metadanych INSPIRE
- wykaz warstw INSPIRE
- słowniki terminów i definicji

MAPOWANIE SCHEMATU APLIKACYJNEGO UML DO SCHEMATU GML [ISO 19136]

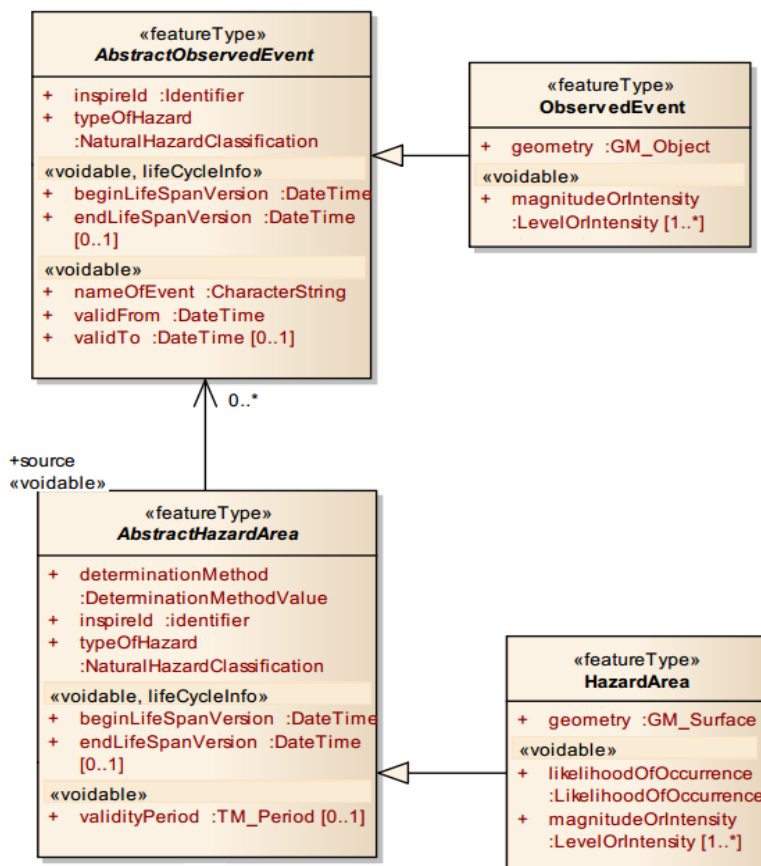
SCHEMATY APLIKACYJNE GML

Schematy aplikacyjne GML mogą być tworzone:

- **ręcznie,**
- **z wykorzystaniem aplikacji wspomagających tworzenie schematów XML,**
- **z wykorzystaniem odpowiednio opisanych diagramów UML i aplikacji konwertujących.**

UML - PRZYPOMNIENIE

Kluczowe pojęcia:

- Klasa,
- Atrybuty,
- Asocjacja,
- Generalizacja,
- Stereotyp.

UML - PRZYPOMNIENIE

Diagramy klas można tworzyć w dedykowanych aplikacjach m.in.:

- Enterprise Architect,
- Papyrus UML,
- WhiteStarUML (open source),
- Microsoft Visio.

Na podstawie odpowiednio opisanego (za pomocą stereotypów) diagramu UML można wygenerować gotowy schemat GML.

GENEROWANIE SCHEMATÓW GML

W tym celu można wykorzystać narzędzie ShapeChange pozwalające wczytać:

- projekty Enterprise Architect (.eap),
- pliki XMI 1.0M
- GSIP Microsoft Access Database.

GENEROWANIE SCHEMATÓW GML

Schemat aplikacyjny UML zgodny z ISO 19109 może być przekształcony do schematu GML zgodnie z regułami określonymi w standardzie ISO 19136 załącznik E.

- **ISO 19109** – definiuje zasady opracowywania schematów aplikacyjnych, w tym reguły definiowania klas obiektów.
- **ISO 19136** – norma określająca standard kodowania dla plików GML.

KODOWANIE DIAGRAMÓW UML

Stereotypy klas

STEREOTYP	ALIASY	DEFINICJA
Brak stereotypu	<<abstract>>	Standardowa klasa obiektów, w niektórych modelach pojawia się również stereotyp „Abstract” lecz powinno się takiego zapisu unikać.
<<Feature Type>>	<<feature>>	Oznaczenie klasy jako "Feature Type" w rozumieniu ISO 19136. Transformowany do gml:AbstractFeatureType
<<DataType>>	<<request>> <<response>>	Element globalny definiujący typ danych. Transformowany do complexType z ograniczeniem sequence.
<<Enumeration>>		Typ wyliczeniowy. Transformowany do enumeracji XSD .
<<CodeList>>	<<conceptScheme>> <<vocabulary>>	Typ słownikowy, który może być rozszerzany o dodatkowe wartości.
<<Union>>		Element transformowany do complexType z ograniczeniem choice.

KODOWANIE DIAGRAMÓW UML

Stereotypy atrybutów

STEREOTYP	ALIASY	DEFINICJA
<<voidable>>		Atrybut może ale nie musi wystąpić. W przypadku braku, przyczyna braku zamiast wartości.
<<version>>		Dotyczy sytuacji gdy obiekt jest powiązany rolą asocjacji. Wskazuje, że wartość dotyczy konkretnej wersji obiektu, nie natomiast obiektu w sposób ogólny.
<<property>>		Standardowy atrybut.

KODOWANIE TYPÓW DANYCH

Oznaczenie UML	Typ XML Schema
Character	xsd:string
CharacterString	xsd:string
Integer	xsd:integer
Boolean	xsd:boolean
Number	xsd:double
Real	xsd:double
Date	xsd:date
DateTime	xsd:dateTime
Decimal	xsd:double
Length	gml:LengthType
Distance	gml:LengthType
Angle	gml:AngleType
Volume	gml:VolumeType

KODOWANIE GEOMETRII

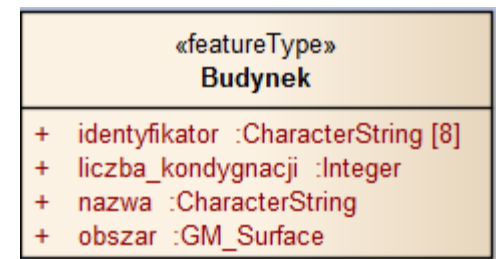
Oznaczenie w UML	Typ XML Schema
GM_Point	gml:Point
GM_Curve	gml:Curve
GM_Surface	gml:Surface
GM_MultiPoint	gml:MultiPoint
GM_LineString	gml:LineString
GM_Polygon	gml:PolygonPatch
GM_Circle	gml:Circle
GM_ArcString	gml:ArcString

KLASY OBIEKTÓW

```
<element name="Budynek" substitutionGroup="gml:AbstractFeature"
type="test:BudynekType"/>
  <complexType name="BudynekType">
    <complexContent>
      <extension base="gml:AbstractFeatureType">
        <sequence>
          <element maxOccurs="8" minOccurs="8" name="identyfikator" type="string"/>
          <element name="liczba_kondygnacji" type="integer"/>
          <element name="nazwa" type="string"/>
          <element name="obszar" type="gml:SurfacePropertyType"/>
        </sequence>
      </extension>
    </complexContent>
  </complexType>
```

Należy pamiętać o publicznym dostępie dla atrybutów. →

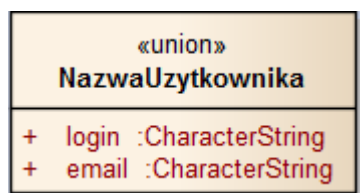
TYP DANYCH

```
<element name="Adres" substitutionGroup="gml:AbstractObject" type="test:AdresType"/>
  <complexType name="AdresType">
    <sequence>
      <element name="ulica" type="string"/>
      <element name="miejscowość" type="string"/>
      <element name="kod-pocztowy" type="string"/>
    </sequence>
  </complexType>
```

«dataType» Adres
+ ulica :CharacterString
+ miejscowość :CharacterString
+ kod-pocztowy :CharacterString

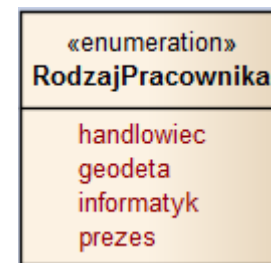

UNIA ORAZ TYP ENUMERACYJNY

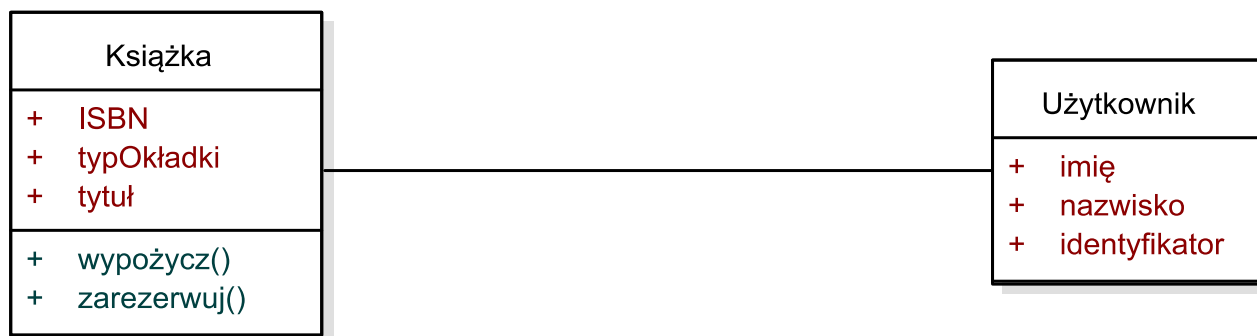
```
<complexType name="NazwaUzytkownikaType">  
  <choice>  
    <element name="login" type="string"/>  
    <element name="email" type="string"/>  
  </choice>  
</complexType>
```

```
<simpleType name="RodzajPracownikaType">  
  <restriction base="string">  
    <enumeration value="handlowiec"/>  
    <enumeration value="geodeta"/>  
    <enumeration value="informatyk"/>  
    <enumeration value="prezes"/>  
  </restriction>  
</simpleType>
```


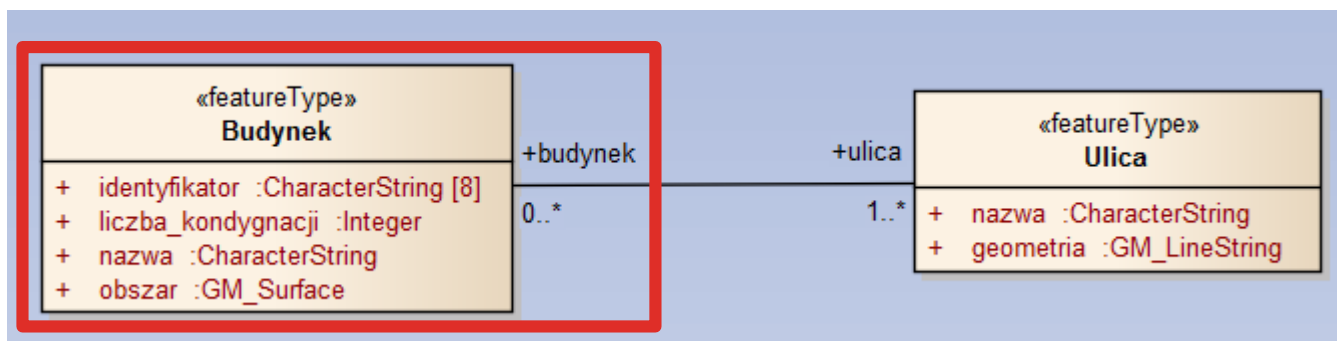
ASOCJACJE PRZYPOMNIENIE DEFINICJI

- Związek dwukierunkowy.
- Obie klasy są świadome związku.

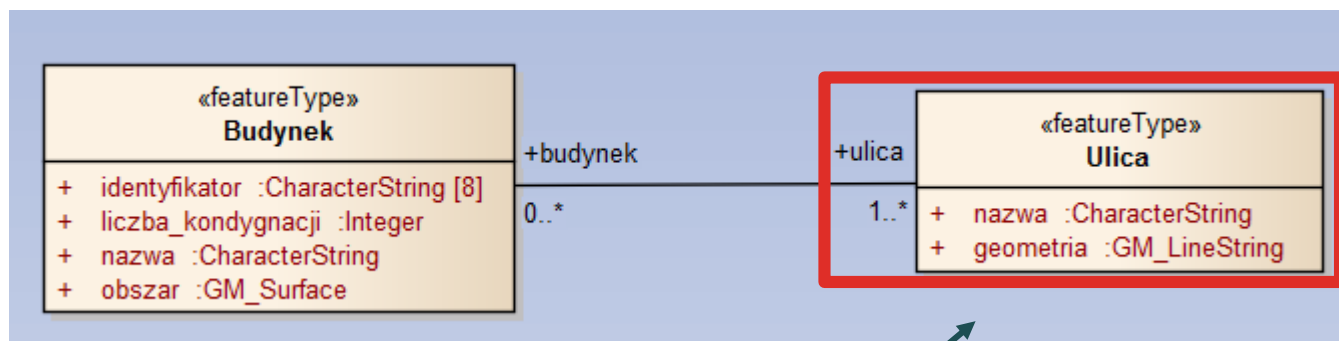
ASOCJACJE


```
<complexType name="BudynekType">
  <complexContent>
    <extension base="gml:AbstractFeatureType">
      <sequence>
        <!-- pozostałe atrybuty -->
        <element maxOccurs="unbounded"
          minOccurs="0" name="ulica"
          type="test:UlicaPropertyType">
      </sequence>
    </extension>
  </complexContent>
</complexType>
```


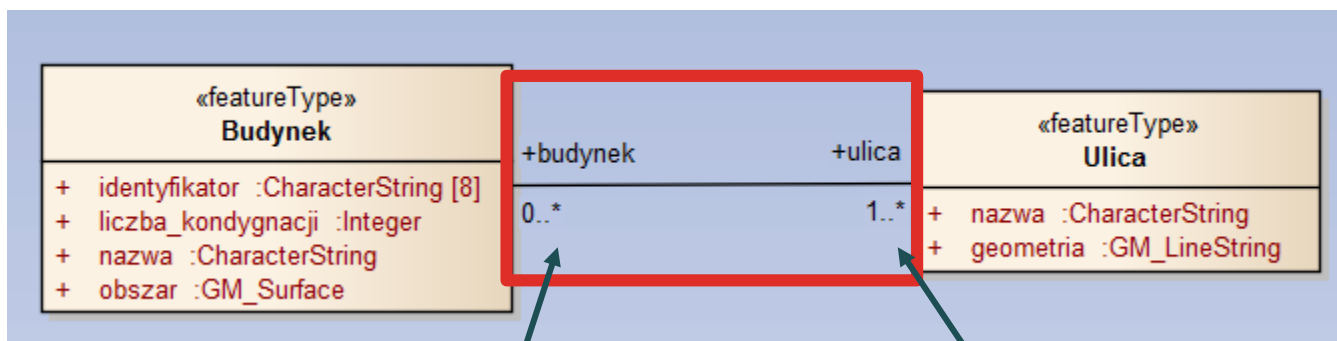
ASOCJACJE


```
<complexType name="UlicaType">
  <complexContent>
    <extension base="gml:AbstractFeatureType">
      <sequence>
        <element name="nazwa" type="string"/>
        <element maxOccurs="unbounded" name="budynek,,
          type="test:BudynekPropertyType"/>
      </sequence>
    </extension>
  </complexContent>
</complexType>
```


ASOCJACJE

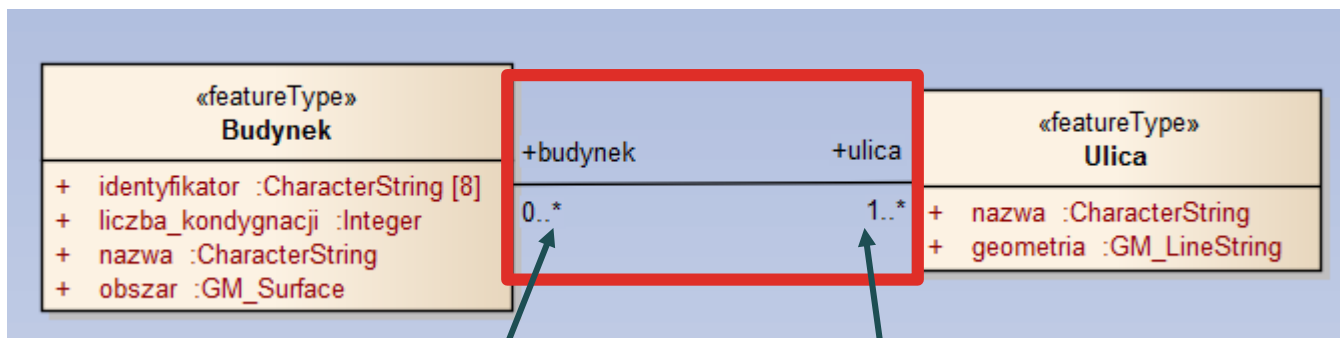
```
<element name=„budynek” type=„gml:ReferenceType” minOccurs=„0”
maxOccurs=„unbounded”>
  <annotation>
    <appinfo source=„urn:gml:targetElement”>Budynek</appinfo>
    <appinfo source=„urn:gml:reverseProperty”>ulica</appinfo>
  </annotation>
</element>
```

Zapis asocjacji
poprzez referencje.

```
<element name=„ulica” type=„gml:ReferenceType” minOccurs=„1”
maxOccurs=„unbounded”>
  <annotation>
    <appinfo source=„urn:gml:targetElement”>Ulica</appinfo>
    <appinfo source=„urn:gml:reverseProperty”>budynek</appinfo>
  </annotation>
</element>
```


ASOCJACJE


```
<element name=„budynek” minOccurs=„0”
maxOccurs=„unbounded”>
  <complexType>
    <sequence>
      <element ref=„Budynek”/>
    </sequence>
  </complexType>
</element>
```

```
<element name=„ulica” minOccurs=„1”
maxOccurs=„unbounded”>
  <complexType>
    <sequence>
      <element ref=„Ulica”/>
    </sequence>
  </complexType>
</element>
```

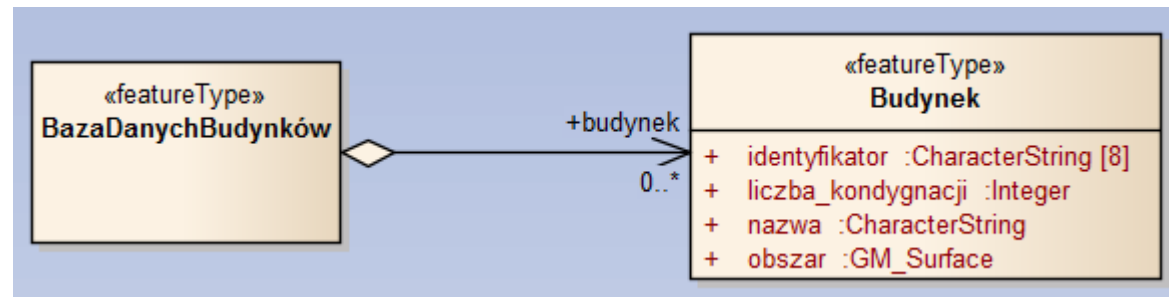
Zapis asocjacji
poprzez wartość.

AGREGACJA

```
<element name="BazaDanychBudyneków" substitutionGroup="gml:AbstractFeature"
type="test:BazaDanychBudynekówType"/>
  <complexType name="BazaDanychBudynekówType">
    <complexContent>
      <extension base="gml:AbstractFeatureType">
        <sequence>

          <element maxOccurs="unbounded" minOccurs="0" name="budynek">
            <complexType>
              <complexContent>
                <extension base="gml:AbstractMemberType">
                  <sequence minOccurs="0">
                    <element ref="test:Budynek"/>
                  </sequence>
                  <attributeGroup ref="gml:AssociationAttributeGroup"/>
                </extension>
              </complexContent>
            </complexType>
          </element>
        </sequence>
      </extension>
    </complexContent>
  </complexType>
</element>
```


CZEŚĆ PRAKTYCZNA (INSTRUKTAŻ ORAZ ĆWICZENIA)

Materiały szkoleniowe – Zeszyt ćwiczeń: Rozdział – Konwersja UML do XSD.

Instruktaże:

- Instruktaż – Opracowanie modelu danych w UML

Ćwiczenia:

- Ćwiczenie - Konwersja XMI do formatu XSD
- Ćwiczenie – Ręczna Konwersja z notacji UML do schematu XSD

KONWERSJA DANYCH PRZESTRZENNYCH Z POWSZECHNYCH FORMATÓW DO STRUKTUR GML

GENEROWANIE DANYCH GML

Dane przestrzenne zazwyczaj przechowywane są w relacyjnych bazach danych. Posiadając schemat aplikacyjny GML i dane w przestrzennej bazie danych można otrzymać dane GML:

- ręcznie,
- transformacje XSLT,
- dedykowane aplikacje ETL (FME, HALE)
- aplikacje GIS (eksport do GML)

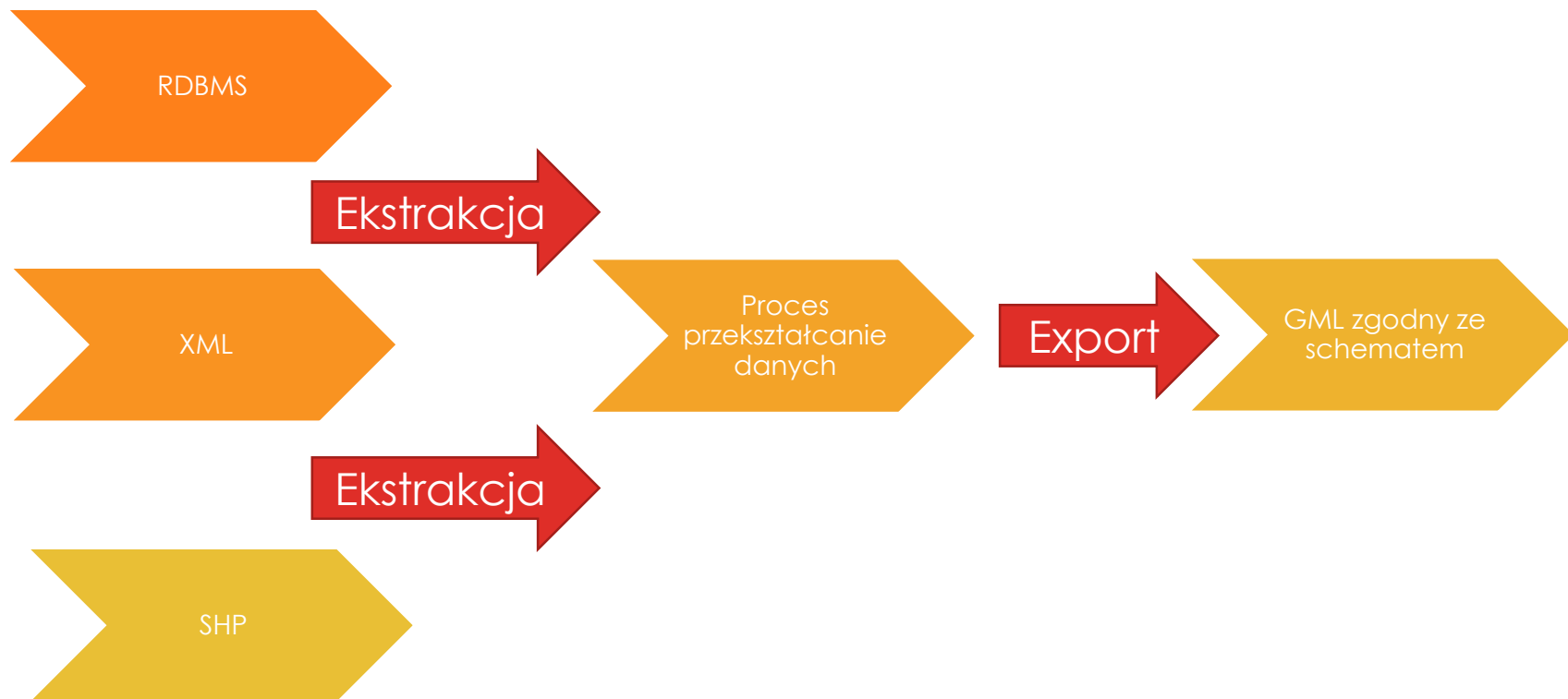
GENEROWANIE DANYCH GML

Podejście wykorzystujące transformacje XSL

GENEROWANIE DANYCH GML

Podejście wykorzystujące narzędzia ETL

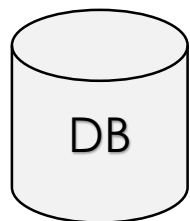
DEFINICJA PROCESU ETL

Skrót **ETL** (z języka angielskiego **extraction, transformation, loading**) oznacza ekstrakcję, transformację i ładowanie danych. ETL jest procesem, w skład którego wchodzi:

- **Ekstrakcja** danych ze zbiorów źródłowych. Proces ten determinuje bazowe źródła dla hurtowni danych.
- **Transformacja** danych - etap ten może zawierać czyszczenie danych, filtrowanie oraz implementację reguł biznesowych.
- **Ładowanie** danych do hurtowni danych bądź bazy danych będącej repozytorium danych dla aplikacji raportujących.

DEFINICJA PROCESU ETL

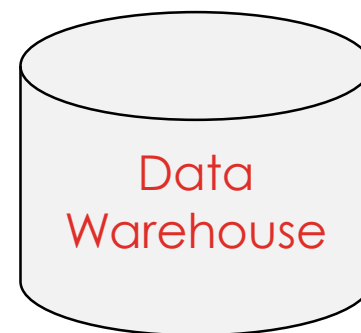
EXTRACT

TRANSFORM

LOAD

ETL: TRANSFORMACJA DANYCH

Transformacja danych to zbiór funkcji oraz reguł, które pozwalają dane źródłowe przekształcić do postaci zgodnej ze strukturami oczekiwanymi docelowymi.

Przykłady transformacji danych:

- tłumaczenie kodowanych wartości,
- transformacja współrzędnych,
- filtrowanie, sortowanie, agregacja,
- selekcja, łączenie,
- mapowanie list kodowych.

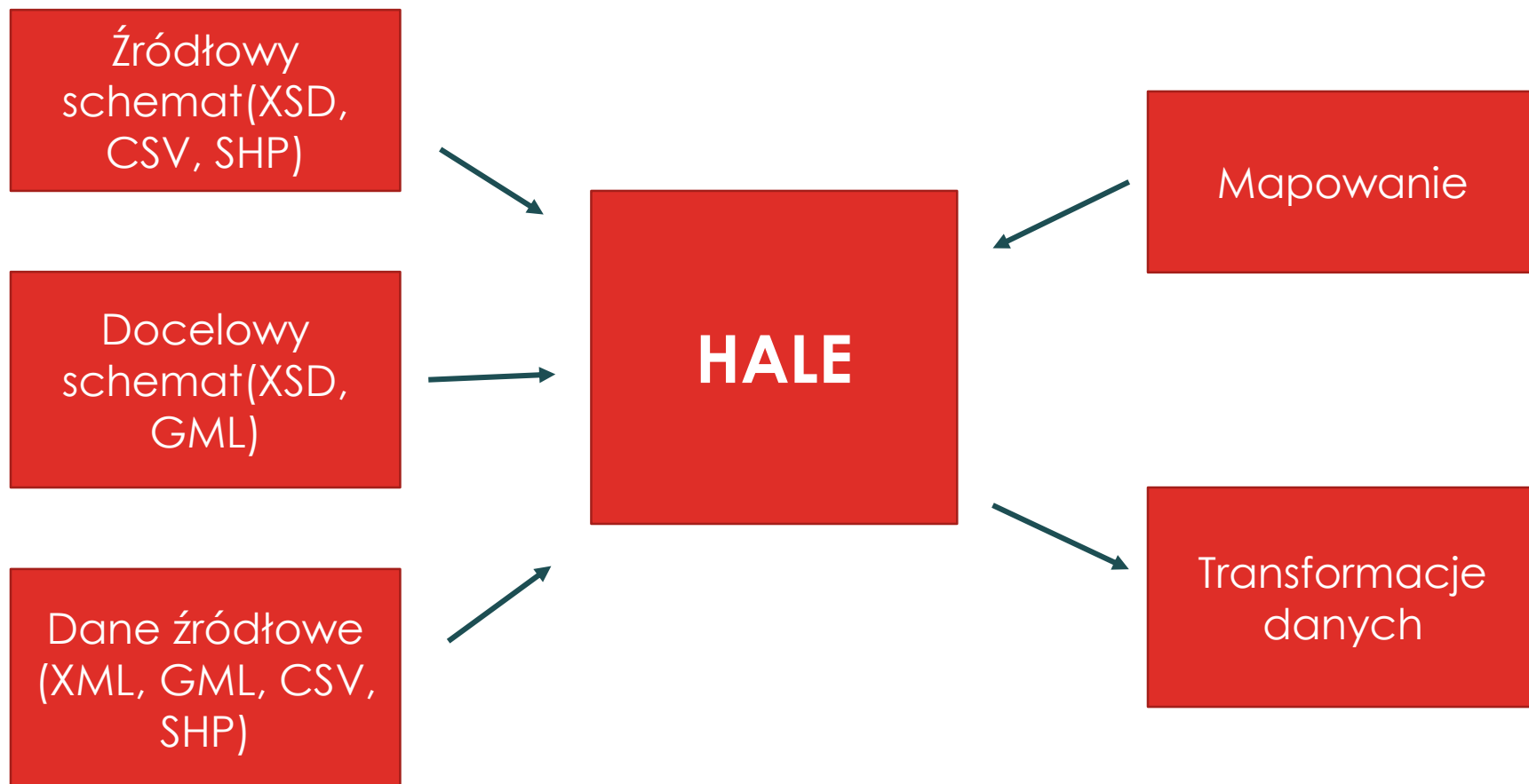
OPEN SOURCE: HALE

- **HUMBOLDT Alignment Editor (HALE)** jest narzędziem ETL do mapowania pomiędzy różnymi schematami danych. Posiada przystępny graficzny interfejs.
- Dostępne jest na zasadach licencji **Open Source GNU LGPL** licence.
- Obecnie projekt jest rozbudowywany pod nazwą **data harmonisation panel**.

WPROWADZENIE DO HALE

WPROWADZENIE DO HALE

- HALE zapewnia rozbudowany graficzny interfejs przystosowany do potrzeb specjalistów GIS, dzięki czemu proces mapowania oraz samej transformacji jest czytelniejszy, a co za tym idzie łatwiejszy do zrozumienia, niż w przypadku transformacji XSL.
- Dodatkowo zapewniany jest bezpośredni podgląd na rezultaty transformacji zapewniający porównanie pomiędzy danymi wejściowymi, a wyjściowymi.
- Oprogramowanie rozwijane z myślą o przeprowadzaniu harmonizacji danych przestrzennych INSPIRE.

HALE - WORKFLOW

1. Import danych źródłowych wraz z ich schematem.
2. Import docelowego schematu danych.
3. Identyfikacja odpowiadających sobie klas obiektów oraz typów danych.

HALE - WORKFLOW

4. Identyfikacja oraz dodanie w pliku projektowym powiązań oraz relacji pomiędzy źródłowymi, a docelowymi typami danych.
- Jakie informacje są dostępne w źródłowym zbiorze danych?
 - Jakie informacje są niezbędne dla zasilenia zbioru docelowego?
 - W jaki sposób zasilić zbiór docelowy ze źródła?

HALE - WORKFLOW

5. Po każdej zmianie wprowadzonej w mapowaniu powinna nastąpić weryfikacja czy wyniki transformacji są zadowalające. Należy proces powtarzać iteracyjnie, aż rezultat będzie zadowalający.
6. Zapis przetransformowanych danych do pliku. Istnieje możliwość zdefiniowania samego mapowania, w celu późniejszego przetworzenia zbioru danych.

OPEN SOURCE: HALE OKNO PROGRAMU

The screenshot displays the HALE software interface with several key components:

- Source Schema Explorer:** Shows a tree view of the source schema 'oczyszczalnie_sciekow >86'. A red '1' is placed next to the root node.
- Target Schema Explorer:** Shows a tree view of the target schema 'ProductionFacility >86'. A red '2' is placed next to the root node.
- Alignment View:** Shows a mapping between source and target elements. A red '3' is placed next to the source element '...zyszczenie_sciekow'.
- Transformation Rules:** Shows a list of transformation rules, including 'Retype' and 'Assign'. A red '4' is placed next to the 'Assign' rule.
- Workspace Log:** Shows a list of messages and events. A red '5' is placed next to the 'Instance validation' event.

- 1) okno schematu źródłowego
- 2) okno schematu docelowego
- 3) okno transformacji
- 4) rejestr błędów/ właściwości
- 5) wydarzenia

OPEN SOURCE: HALE OKNO MAPY

The screenshot displays the HALE software interface with several key components:

- Map 1:** A map showing source data points (blue dots) in the Poznan region.
- Map 2:** A map showing transformed data points (green dots) in the same region.
- Source Data Table:** A table with columns 1 and 2, showing source data for 'oczyszczalnie_sciekow'. Row 4 is highlighted.
- Transformed Data Table:** A table with columns 1, 2, and 3, showing transformed data for 'ProductionFacility'. Row 5 is highlighted.
- Schema Explorer:** A tree view on the right showing the schema structure for 'ProductionFacility'.
- Help Window:** A window titled 'What is a Schema?' providing information about logical and conceptual schemas.

- 1) mapa z danymi źródłowymi
- 2) Mapa z danymi po transformacji
- 3) Okno pomocy

- 4) Przykład danych wejściowych
- 5) Przykład danych wyjściowych

CZEŚĆ PRAKTYCZNA (INSTRUKTAŻ ORAZ ĆWICZENIA)

Materiały szkoleniowe – Zeszyt ćwiczeń: Rozdział – Konwersja danych przestrzennych z powszechnych formatów do GML.

Instruktaże:

- Instruktaż – Proces transformacji w HALE

Ćwiczenia:

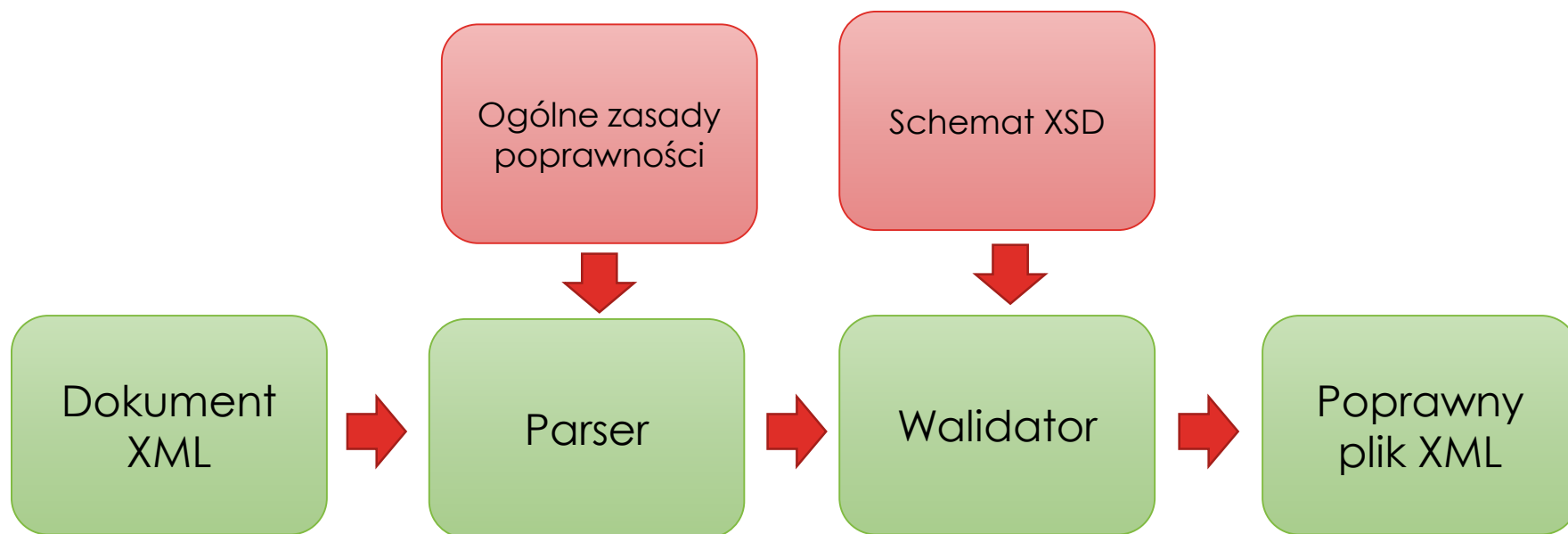
- Ćwiczenie – Samodzielne przejście procesu harmonizacji w HALE

WALIDACJA GML WZGLĘDEM SCHEMATU APLIKACYJNEGO

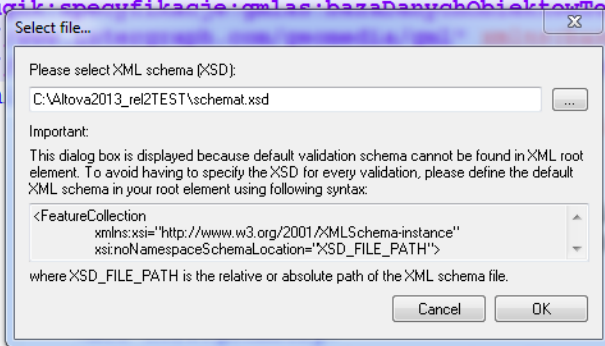

PROCES WALIDACJI

WALIDACJA EDYTOR TEKSTOWY

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?><gml:FeatureColl  
"http://inspire.ec.europa.eu/schemas/us-emf/3.0rc3" xml  
"http://inspire.ec.europa.eu/schemas/base2/1.0rc3" xml  
"urn:gugik:specyfikacje:gmlas:modelPodstawowy:1.0" xml  
"urn:gugik:specyfikacje:gmlas:bazaDanychObiektowTopogr  
"http://  
"http://  
<gml  
id="E  
mana  
S.3.  
<gml:Point gml:id="geometry_2" srsName  
  <gml:pos>19.042004485120003 50.908  
</gml:Point>  
</act-core:geometry>  
<act-core:function>  
  <act-core:Function>  
    <act-core:activity xlink:href="htt  
    <act-core:input xlink:href="przem  
    <act-core:output nilReason="other:  
    <act-core:description>  
      <gmd:PT_FreeText>  
      <gmd:textGroup>
```


Każdorazowo należy wskazać plik XSD, względem którego ma zostać zwalidowany GML

Rozwiązanie dobre, gdy pracujemy z co najwyżej kilkoma plikami. Brak automatyzacji, wszystko trzeba "wyklikać".

WALIDACJA PODEJŚCIE WSADOWE

- Automatyzacja procesu walidacji,
- Możliwość walidacji wielu plików,
- Zapis wyników do pliku tekstowego,
- Minimalizacja czasu bezczynności systemu dzięki pracy bez ingerencji człowieka,
- Uprzednio należy przygotować BAT, ze skryptem definiującym walidację.

WALIDACJA PODEJŚCIE WSADOWE

Lokalizacja do folderu z plikami

```
@echo on
```

```
for %%a in (C:\Altova2013_rel2TEST\*.xml) do (
```

```
echo Walidacja: "%%a": >> Plik_zapisu_rezultatow.txt
```

```
"C:\sciezka_do_folderu_z_altova_ce\AltovaXML_COM.exe" /validate "%%a" /schema
```

```
"C:\sciezka_do_pliku\schemat.xsd" >> Plik_zapisu_rezultatow.txt)
```

```
pause
```

Ścieżka do schematu XSD

Nazwa pliku do zapisu logów

WALIDACJA PODEJŚCIE WSADOWE

Name	Date modified	Type	Size
Altova_log_EMF.txt	2016-10-13 09:32	Text Document	1 KB
plik1.xml	2016-10-12 14:47	XML Document	8 521 KB
plik2.xml	2016-10-12 14:47	XML Document	8 521 KB
plik3.xml	2016-10-13 09:31	XML Document	8 521 KB
plik4.xml	2016-10-12 14:47	XML Document	8 521 KB
schemat.xsd	2013-04-11 08:09	W3C XML Schema	8 KB
walidacja.bat	2016-10-13 09:30	Windows Batch File	1 KB

```
C:\Altova2013_rel2TEST\Altova_log_EMF.txt - Notepad++
Plik Edycja Szukaj Widok Format Składnia Ustawienia Makra Uruchom Wtyczki Okno
walidacja.bat Altova_log_EMF.txt
1 Walidacja: "C:\Altova2013_rel2TEST\plik1.xml":
2 The XML data is valid.
3 Walidacja: "C:\Altova2013_rel2TEST\plik2.xml":
4 The XML data is valid.
5 Walidacja: "C:\Altova2013_rel2TEST\plik3.xml":
6 The XML data is invalid.
7 Further elements required under element <base:Identifier>.
8 Walidacja: "C:\Altova2013_rel2TEST\plik4.xml":
9 The XMI, data is valid.
```

```
C:\Windows\system52\cmd.exe
C:\Altova2013_rel2TEST>for /a in (<C:\Altova2013_rel2TEST\*.xml) do (
echo Walidacja: "%a": 1)>>Altova_log_EMF.txt
"C:\Program Files (x86)\Altova\AltovaXML2013\AltovaXML_COM.exe" /validate "%a"
/schema "C:\Altova2013_rel2TEST\schemat.xsd" 1)>>Altova_log_EMF.txt
)

C:\Altova2013_rel2TEST><
echo Walidacja: "C:\Altova2013_rel2TEST\plik1.xml": 1)>>Altova_log_EMF.txt
"C:\Program Files (x86)\Altova\AltovaXML2013\AltovaXML_COM.exe" /validate "C:\A
ltova2013_rel2TEST\plik1.xml" /schema "C:\Altova2013_rel2TEST\schemat.xsd" 1)>>A
ltova_log_EMF.txt
)

C:\Altova2013_rel2TEST><
echo Walidacja: "C:\Altova2013_rel2TEST\plik2.xml": 1)>>Altova_log_EMF.txt
"C:\Program Files (x86)\Altova\AltovaXML2013\AltovaXML_COM.exe" /validate "C:\A
ltova2013_rel2TEST\plik2.xml" /schema "C:\Altova2013_rel2TEST\schemat.xsd" 1)>>A
ltova_log_EMF.txt
)

C:\Altova2013_rel2TEST><
echo Walidacja: "C:\Altova2013_rel2TEST\plik3.xml": 1)>>Altova_log_EMF.txt
"C:\Program Files (x86)\Altova\AltovaXML2013\AltovaXML_COM.exe" /validate "C:\A
ltova2013_rel2TEST\plik3.xml" /schema "C:\Altova2013_rel2TEST\schemat.xsd" 1)>>A
ltova_log_EMF.txt
)

C:\Altova2013_rel2TEST><
echo Walidacja: "C:\Altova2013_rel2TEST\plik4.xml": 1)>>Altova_log_EMF.txt
"C:\Program Files (x86)\Altova\AltovaXML2013\AltovaXML_COM.exe" /validate "C:\A
ltova2013_rel2TEST\plik4.xml" /schema "C:\Altova2013_rel2TEST\schemat.xsd" 1)>>A
ltova_log_EMF.txt
)

C:\Altova2013_rel2TEST>pause
Press any key to continue . . .
```


WALIDACJA CZĘSTE BŁĘDY

- Braki wartości w elementach obligatoryjnych,
- Zła kolejność elementów w obiektach,
- Liczność elementów niezgodna z zakładanym schematem,
- Wartość enumeracyjne danych wejściowych nie pasują do schematu,
- Niezgodności w typach danych.

KONTROLA SEMANTYCZNA DANYCH

Należy pamiętać, że walidacja nie obejmuje kontroli semantycznej danych, czy zbiór tworzy merytorycznie jednolitą spójną całość.

W celu zapewnienia dodatkowej kontroli należy:

- Dokonać kontroli reprezentatywnych próbek danych,
- Zweryfikować jakość zbioru już na poziomie danych wejściowych,
- Stworzyć dedykowane skrypty w dowolnej technologii, kontrolujące wymagane przez nas warunki niestandardowe.

CZEŚĆ PRAKTYCZNA (INSTRUKTAŻ ORAZ ĆWICZENIA)

Materiały szkoleniowe – Zeszyt ćwiczeń: Rozdział – Walidacja plików GML względem schematu XSD.

Instruktaże:

- Instruktaż – Walidacja pliku GML w edytorze tekstowym Notepad++

Ćwiczenia:

- Ćwiczenie – Walidacja pliku GML – tryb wsadowy